

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE - FICHE N° 241

Op 1 Mei 1902 stelde Joseph De Smet in de rubriek “Schilderijen - St-Baafskathedraal - XVe eeuw (1420 tot 1432)”. Kopie in de XVIe eeuw in het Frans een fiche op over

De aanbidding van het Lam, door de Gebroeders Van Eyck.

Gesloten ensemble.

De luiken 1, 2, 3, 4, 5 en 8 maken deel uit van het werk dat van 1557 tot 1559 uitgevoerd werd door Michel Coxcie voor Filips II.

De nummers 6 en 7 zijn het werk van Victor Lagye en werden geschilderd toen de originele luiken afgestaan werden aan het Museum van Brussel (Conventie van 22 Juni 1867).

Enkel de luiken 5, 6, 7 en 8 zijn kopieën van het veelluik van de Gebroeders Van Eyck. De vier anderen zijn creaties van Michel Coxcie. Zij stellen in grisaille de standbeelden van St-Matheas (1), St-Johannes de Evangelist (2), St-Marcus (3) en St-Lucas (4) voor. Deze schilderijen vervangen de volgende panelen die zich in het Museum van Berlijn bevinden: 1, portret van Judocus Vydt; 2, St-Johannes de Doper; 3, St-Johannes de Evangelist (2 facsimiles van standbeelden); 4, portret van Isabella Borluut.

De St-Jan van Coxcie is de enige die geïnspireerd werd door deze van Van Eyck (verplaatst van n° 3 naar n° 2); maar met wijzigingen die het gebanaliseerd hebben: haarband in

plaats van dichte haarlokken, banale draperieën, enz.

De vier bovenste panelen stellen in hun geheel de Mariaboodschap voor en vormen een enig onderwerp, alhoewel gecoupeerd door de moulures van de kaders; ze stellen een zelfde kamer voor zoals men kan zien aan het plafond

en de vloertegels waarvan de lijnen samenkomen, alsook aan de schikking van het interieur. In dit opzicht staat in *l'Art chrétien* van Taurel een eigenaardige vergissing: de auteur verwijt de schilder dat hij in deze panelen, die hij afzonderlijk bekijkt, onderwerpen brengt die er geen zijn en die getuigen van een zekere zwakte in de algemene harmonie, enz.

Het linkerpaneel stelt de geknielde engel Gabriël voor. Wit kleed, galons aan de mouwen, wijde witte mantel aan de borst gesloten door een ronde broche. Grote, half opengespreide gedrapeerde vleugels zetten zich neer op de mantel. De gekrulde blonde haren langs weerszijde van het hoofd. Dit wordt bekroond door een gouden circel met een fleuron van parels, waarboven een klein kruis. De geknielde engel houdt in de linkerhand een twijgje lelie, in de rechter steekt hij de wijsvinger uit. In het bovenste boogvormig deel de profeet Zacharius met gevoerde mantel en muts. Op een banderol de woorden *Exulta satis filia Syo jubila ecce tuus veit*.

In het rechterpaneel de geknielde Maagd voor een gedrapeerde bidstoel op dewelke een open boek, half gericht naar de engel. Een wijde witte mantel, gesloten door een gesp met edelstenen. De verwarde haren komen uit van onder een smalle gouden kroon met parels. Boven haar hoofd de duif met stralenkrans. In een nis, twee boeken, een hoge kandelaar, twee vazen. Op de achtergrond, voor een venster, een kristallen vaas half gevuld met een vloeistof. Daarboven in de boog de profeet Micheas met de inscriptie: *Ex te egredietur qui sit dominator in isrl*.

Op het deel van de kamer die voorkomt op het middenpaneel links een venster door hetwelk men een perspectief ziet van huizen. Zekere auteurs menen er een hoekje van Gent in te herkennen: de Korte Dagsteeg. Rechts, een gotische wastafel met een handdoek.

In het bovenste deel van deze panelen: links, de profetes Erythrea met de inscriptie: *Nil mortale conab afflata... es numine celso*; rechts de profetes van Cumes; *Rex ai... adueiet p secla futur sciz i carm*.

Onderste panelen, 1 m. 41 op 0,51. Boven, buiten 1 m.61 op 0,69; midden: 2,07 op 0,70.